

Кисельова Катерина Володимирівна,

кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. кафедри англійської філології

katemanager@yahoo.com

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Групи 341-342

Триместр 8

Опис дисципліни

Предметом дисципліни є теоретичні здобутки провідних вітчизняних і зарубіжних мовознавців у галузі мовної комунікації. Головною метою курсу є систематизація знань комунікативних процесів, їх компонентів, способів уникнення комунікативних конфліктів шляхом їх наукового осмислення і тлумачення задля формування професійно значущих якостей студентів як майбутніх науково-педагогічних фахівців.

Курс орієнтований на студентів III року навчання за спеціальністю «Мова та література» і ґрунтується на знаннях, отриманих ними з попередніх дисциплін, а саме «Вступ до мовознавства» і «Вступ до спецфілології», а також на практичних навичках комунікації студентів.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів із загальними теоретичними засадами теорії мовної комунікації;
- сформувати розуміння комплексності комунікативного процесу та його складових;
- вдосконалити навички пошуку оптимальних моделей мовної комунікації;
- розвинути в студентів уміння використовувати теоретичні знання з теорії мовної комунікації в разі комунікативних конфліктів;
- підготувати теоретичну базу для формування в студентів комунікативних стратегій міжкультурного спілкування.

Вивчення основ теорії мовної комунікації передбачає: по-перше, прослуховування студентами лекційного курсу (14 годин), спрямованого окреслити загальні засади теорії мовної комунікації крізь призму вітчизняної та зарубіжної лінгвістики; по-друге, проведення семінарських занять (14 годин), покликаних закріпити і поглибити знання студентів, отримані ними з матеріалів лекцій; по-третє, самостійне опрацювання студентами деяких тем із подальшою перевіркою засвоєння матеріалу шляхом усного опитування й оцінювання підготовлених презентацій.

Курс викладається англійською мовою.

Тематика лекційних занять

1. Загальні засади теорії мовної комунікації. Комунікація як діяльність.
2. Історія розвитку комунікації.
3. Невербальні компоненти спілкування.
4. Лінгвоструктурний підхід в теорії мовної комунікації.
5. Мовна особистість. Комунікативний паспорт мовця.
6. Лінгвокультурний підхід в теорії мовної комунікації.
7. Міжкультурна комунікативна компетенція.

Тематика семінарських занять

1. Ключові постаті та їх внесок у розвиток теорії мовної комунікації.
2. Провідні течії в теорії мовної комунікації.
3. Контроль 1
4. Класифікація мовленнєвих актів.
5. Класифікація мовленнєвих актів.
6. Культурні цінності.
7. Контроль 2

Система оцінювання

Теми, що розкриваються на лекціях, отримують логічне продовження в завданнях, що виносяться на семінарські заняття. Відповідно обов'язковою умовою для успішного завершення курсу є відвідування занять обох типів.

Підготовка до практичних занять і контрольних письмових опитувань здійснюється у довільній формі на основі лекційних матеріалів і рекомендованих до кожної теми літературних джерел. Студент повинен володіти матеріалом, знати декілька поглядів на проблеми, що обговорюються, уміти самостійно аналізувати ці погляди й аргументувати свою точку зору.

Контроль над роботою студентів здійснюється протягом триместру на основі оцінювання відповідей на семінарських заняттях (у формі презентацій і доповідей) і поточних тестів, а також на заліку з дисципліни.

Курс передбачає 2 контрольні зрізи, що складаються з усного і письмового (тестового) опитування і базуються на матеріалах лекцій (1-3 і 4-7 відповідно).

Крім того, передбачається підготовка 2-х PowerPoint презентацій у групах із 3-4 осіб, тривалістю до 10 хвилин. Метою першої презентації є надання інформації про

одного з провідних лінгвістів та його внесок у розвиток теорії мовної комунікації (перелік дослідників і структура презентації додається). Метою другої презентації є характеристика мовленнєвих актів окремого аудіо-/відео-фрагменту (перелік критеріїв для характеристики додається).

За бажанням студенти можуть підготувати словник дисципліни на основі ключових понять, що розглядаються протягом курсу.

Залік проходить у формі бесіди за засвоєним матеріалом. Перелік питань студенти отримують напередодні запланованого навчального процесом заліку.

Розподіл балів:

- Відвідування лекцій: 1 бал за кожне із 7-ми занять (загалом 7 балів)
- Доповіді на семінарських заняттях: 10 балів за кожну з 3-х доповідей (загалом 30 балів)
- Поточні контрольні роботи: 10 балів за кожну з 2-х запланованих робіт (загалом 20 балів)
- Презентації: 10 балів за кожну з 2-х запланованих презентацій (загалом 20 балів)
- Словник дисципліни (за бажанням): 5 балів
- Залік у формі усного опитування за матеріалами курсу: 30 балів

Рекомендована література

1. An Encyclopedia of Language / ed. by N. E. Collinge. – London; NY : Routledge Taylor & Francis Group, 2005. – 558 p.
2. A Primer on Communication Studies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://2012books.lardbucket.org/books/a-primer-on-communication-studies/index.html>
3. Communication Theory. – Wikibooks.org, 2013. – 127 p.
4. Griffin E. A First Look at Communication Theory / Emory A. Griffin. – 8th ed. – NY : McGraw-Hill . – 2012. – 486 (563) p.
5. Communication Between Cultures / by Larry A. Samovar, Richard E. Porter, Edwin R. McDaniel. – 7th ed. - Wadsworth, Cengage Learning, 2010. – 463 p.
6. Linguistics: An Introduction / Ed. by A. Radford, M. Atkinson, D. Britain, H. Clahsen, A. Spencer . – [2nd ed.] – Cambridge University Press, 2009. – 433 p.
7. Linguistics: an Introduction to Language and Communication / Andian Akmajian ... [et al.]. – The MIT Press, 2001. – 604 p. The Cambridge Encyclopedia of language / Ed. by David Crystal. – [2nd ed.] – Cambridge University Press, 1997. – 480 p.

8. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К. : Академія, 2009. – 376 с.
9. Гойхман О.Я. Основы речевой коммуникации / О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 272 с.
10. Пелепейченко Л.М. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. для студ. ВНЗ, які навчаються за напрямом «Філологія» / Л.М. Пелепейченко. – Х. : Академія ВВ МВС України, 2007. – 130 с.
11. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації / О.А. Семенюк, Паращук В.Ю. – К. : Академія, 2010. – 240 с.
12. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації / О.В. Яшенкова. – К. : Академія, 2010. – 312 с.